

SPRÅKDEBATT

Om å lære norsk

■ Bjørn Kristen Ørbæk klagar igjen over nynorsken og beskriver ei språkleg verkelegheit som det er vanskeleg å kjenne seg igjen i. Det eine er å kalle bokmål for «vårt naturlige skriftspråk». Bokmål er ikkje meir naturleg enn nynorsk, verken når det gjeld opphavet eller bruken. At enkeltpersonar føretrekker den eine eller den andre målforma er for så vidt «naturleg», alt etter opplæring, personlege preferansar og den språklege og kulturelle konteksten ein måtte vere i.

Men at Ørbæk igjen trekkjer fram ein enkelt TV-serie på statsskanalen teksta på nynorsk, og påstår at minoritetsspråklege ville lære så mykje betre norsk dersom dei ikkje blei utsett for nynorsk, er kunnskapslaust og direkte latterleg.

■ For det første er det berre NRK som er pålagt å tekste ein viss prosent av sendingane på nynorsk. Vi har mange fleire tilbydarar enn NRK, og i praksis møter ein svært lite nynorsk på TV dersom ein ser heile tilboden under eitt. Men det andre er læringssynet til Ørbæk. Uansett kva ein måtte meine om bokmål og nynorsk, vil det ikkje vere mogleg å lære seg norsk ved berre å sjå på ein TV-serie på morsmålet, som er teksta på norsk – sjølv om ein måtte sjå alle 281 episodane på to år.

■ Ein vil nok kunne lære å lese og eventuelt skrive svært mange enkeltord, bøyinger og setningskonstruksjonar, men det er lite sannsynleg at nokon klarer verkeleg å lære eit aktivt og fungerande kvardagsspråk ved utelukkande å lese undertekstane til program med tale på morsmålet. Hadde det vore så enkelt, hadde ein vel ikkje hatt behov for språkkurs. Då var det jo berre å gje alle minoritetsspråklege 250 timer med TV-underhaldning på sitt morsmål teksta på norsk. Dessverre er det ikkje så enkelt.

■ For å fungere i det norske samfunnet, må ein praktisere språket, og ein må ikkje minst lære å forstå svært mange ulike måtar å snakke på, dvs. dialektalt mangfald. Dei som er så heldige at dei får lese og høre både bokmål, nynorsk og ulike dialekter frå alle tenkjelege og utenkjelege situasjonar, vil alt-så ha betre sjansar til å bli aktive språkbrukarar i det norske samfunnet, enn dei som berre har lese undertekstane til ein tilfeldig TV-serie. Og nynorsken er ein del av den norske historia og den norske kverdagen, uavhengig av om nokon eventuelt ikkje likar det, eller ikkje finn det «naturleg».

Jens Haugan

Hamar dialekt- og mållag

UTKASTEDE AFGHANSKE ASYLBARN

Hvorfor har de det?

■ SV har foreslått at barn som var gitt et håp om at nye forskrifter kunne ha reddet dem fra utsendelse, bør få vende tilbake til Norge, særlig barn som er kastet ut til Afghanistan. Fremskriftspartiet steiler. De ønsker ikke å bli tråkka på tærne.

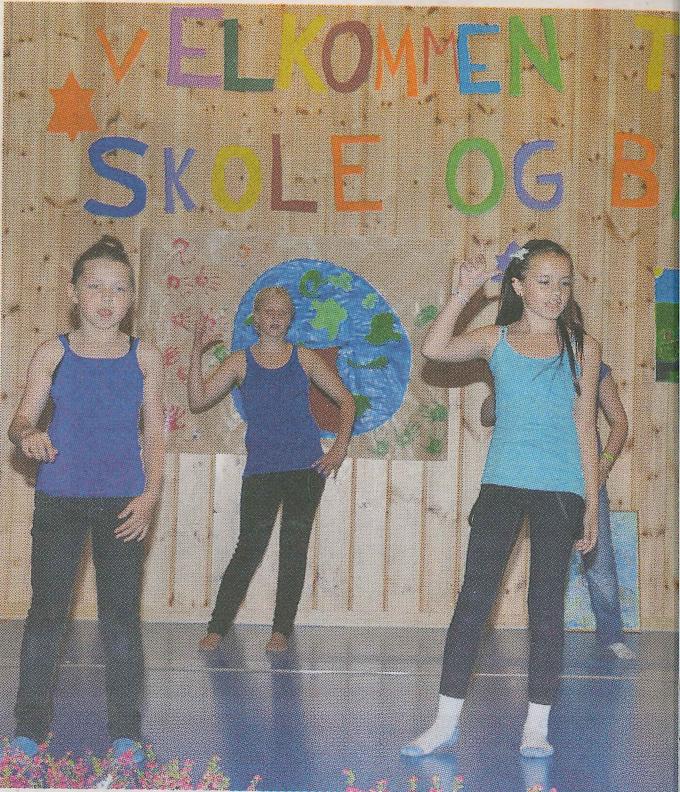
■ En juridisk toppfigur sier at vi har sterke tradisjoner for at vedtak i en domstol alltid skal følges opp og ikke omgjøres.

Dette argumentet synes jeg skurrer: Mange rettsavgjørelser ankes jo, og i mange tilfelle tas anken til følge. Vi har jo også eksempler nā at justismord er om-

hensynet til politiske tær eller tvilsomme påstander om juridisk sedvane som burde telle, men svar på spørsmålet: Hvor- dan har barna det?

Når afganske myndigheter sier at forholdene er så dårlige at Norge ikke må returnere flere, så er det et tydelig varsel om at de ikke har det bra.

■ Men for sikkerhets skyld: Undersøk hvordan disse returnerte asylbarna har det etter utkastelse! Etter en slik undersøkelse vil politikerne og vi andre ha et bedre grunnlag for diskusjon. Så får det våge seg om resultatet blir en neksetru-

AVBØTENDE TILTAK: Stange fikk blant annet ny skole og barnehage på len for to og et halvt år siden.

Farlig spill or

I debatten om ny jernbane mener Hamar Ap og jeg at det viktigste er å få dobbeltsporet til Hamar i 2024 og Lillehammer i 2030, slik Nasjonal transportplan legger opp til.

MENINGER

Magne Mathiassen

Listekandidat Hamar Ap

Et avgjørende vilkår for å klare det, er at Hamar, Stange og Ringsaker blir enige med Jernbaneverket om en trase. Å gå i konfrontasjon med Jernbaneverket, det vil si staten, er å sette hele prosjektet på spill. Den nylige framlagte produktivrapporten til Siv Jensen sier også at vi må jobbe billigere og smartere, og ikke sløse med skatteinntekternes penger. Da blir det håpløst at Knut Fangberget og kompani ønsker å skrinlegge de billigste alternativene og å presse fram de dyreste. Dette gjelder også høstens prosjekter.

velge mellom alternativer Jernbaneverket ser som realistiske. Det betyr ikke vi skal la oss dominere. Tvert imot må vi stå hardt på. Uansett trase må en vesentlig del av den gå i tunnel, og den banen ikke må rasere noen deler. Vi må ellers kreve at banen utformes mest mulig skånsom og stille krav om avbøtende tiltak.

■ Stange fikk på grunn av ny jernbane langs Mjøsa, penge til ny skole og barnehage på Eidsvoll og Jernbaneverket og Statens vegvesen sørger for sykkelgod tilgjengelighet til Mjøsa, god depllass, båthavn og andre avtakende tiltak. Jeg bare minner om posisjonen i Hamar om at Høgre og Fremskriftspartiet stemte mot hele prosjektet da det ble handlet i Stortinget.

■ Jeg er enig i det som statskretær John-Ragnar Aarset (H) på Høyres møte 3. februar ifølge HA, at vi i Hamar og nabokommunene har dårlig tid til planlegging og arbeidet. En intern strid mellom lokale politikere eller mellom tre kommunene og Jernbaneverket kan lett slå ut i at dobbeltsporet blir utsatt i årevis, eller det ikke legges hit. Derfor er